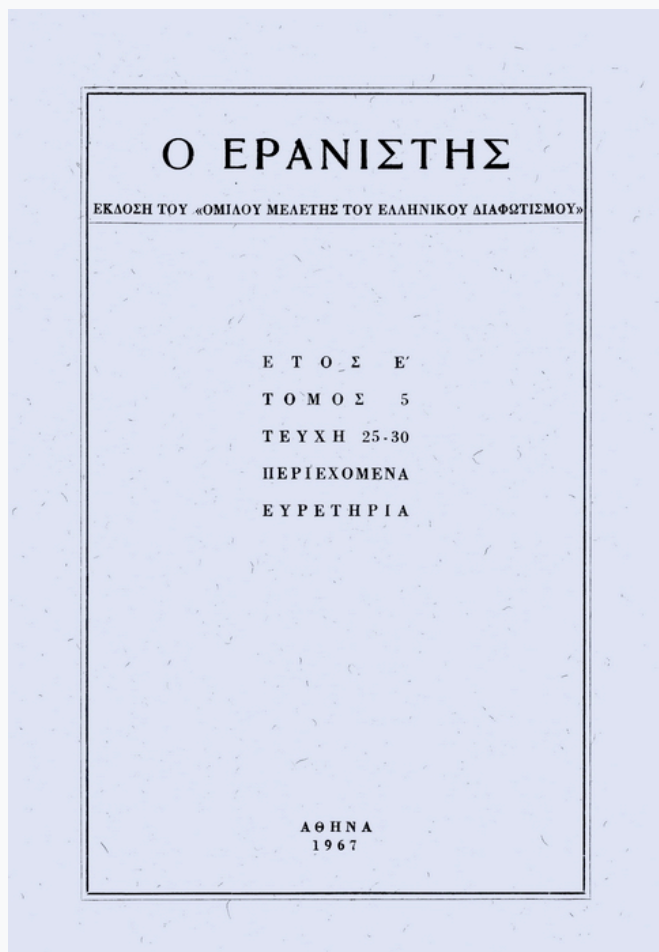

The Gleaner

Vol 5 (1967)

Συνθετικά σώματα περιοδικών

Κ. Θ. Δημαράς

doi: [10.12681/er.10505](https://doi.org/10.12681/er.10505)

Copyright © 2016, Κ. Θ. Δημαράς

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Δημαράς Κ. Θ. (2016). Συνθετικά σώματα περιοδικών. *The Gleaner*, 5, 172–174. <https://doi.org/10.12681/er.10505>

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Λέν είμαι ανεπιφύλακτος ὁπαδὸς τῶν μικροταινιῶν γιὰ τὶς Βιβλιοθήκες. Στὴν ἀρχὴ ἐνὸς σημειώματος πὺν ἀποβλέπει ἀκριβῶς στὴν ἀξιοποίηση τῶν δυνατοτήτων ὅσες προσφέρει ἡ μικροταινία γιὰ τὶς Βιβλιοθήκες, νομίζω ὅτι δὲν εἶναι περιττὸ νὰ δηλωθοῦν μὲ τέτοιον κατηγορηματικὸ τρόπο οἱ σχετικὲς πεποιθήσεις μου, ἂν μὴ τι ἄλλο, γιὰ νὰ ἀποκτήσει μιὰν αὐξημένη πειστικότητα ἡ ὑπόδειξή μου.

Πραγματικά, ὅταν ἄρχισε νὰ εἰσάγεται ἡ μικροταινία στὶς Βιβλιοθήκες, ὁ κύριος σκοπὸς εἶταν ἡ ἐξοικονόμηση χώρου, ἰδίως τοῦ ἀπαιτουμένου γιὰ τὴν ἀποθήκευση τῶν ἐφημερίδων, πὺν ἔχουν καταντήσῃ νὰ κατακλύζουν κατὰ τόνους τὶς δημόσιες Βιβλιοθήκες, καὶ μάλιστα τὶς ἀμερικανικὲς. Ἡ λύση εἶταν ἐλκυστική, δὲν παρουσίαζε ἀνυπέρβλητες δυσκολίες στὴν ἐφαρμογὴ της, καὶ μετέθετε τὸ πρόβλημα σὲ χρόνους ἀσύλληπτα μακρυνούς, ἀφοῦ μία μικροταινία ἀντιπροσωπεύει σὲ ὄγκο ἓνα ἀπειροστὸ ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχό της ἡμερήσιο φύλλο.

Ἡ γλύκα τοῦ καινούριου, συνδυασμένη μὲ κάποιες πολλὲς πραγματικὲς ἐξυπηρετήσεις τὶς ὁποῖες προσφέρει ἡ φωτογραφία στὴν διάθεση τῆς βιβλιολογίας, ἐπόμενο εἶταν νὰ ὀδηγήσῃ σὲ ἐφαρμογὲς πὺν ἐξεπερνοῦσαν τὰ ἐσκαμμένα. Ἦρθε ὁ κόρος, ἦρθαν νέοι ἀπρόβλεπτοι προβληματισμοί, μὰ περισσότερο ἀπὸ ὅλα ἦρθε ἡ πείρα, ἡ ὁποία ἐδίδαξε ὅτι: ὅπου ὁ χρήστης ἔχει τὴν εὐχέρεια νὰ διαλέξει ἀνάμεσα στὴν ἄμεση ἀνάγνωση τοῦ ἐντύπου καὶ στὴν προσφυγὴ σὲ ἀναγνωστικὸ μὴχάνημα, προτιμᾷ τὸ ἔντυπο. Ὁ ἐπεκτατισμὸς τῆς φωτογραφίας ὑπεχώρησε, καὶ τὸ θέμα ξαναπῆρε τὶς ἀρχικὲς του διαστάσεις: ἐξοικονόμηση χώρου.

Μὰ δίπλα στὴν βασικὴν αὐτὴν σκοπιμότητα, καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ αὐτήν, αὐτονόητο εἶναι ὅτι ἡ φωτογραφία εἶχε πάρει τὴν θέση της μέσα στὴν σκευὴ τῆς Βιβλιοθήκης, γιὰ πολλοὺς ἄλλους σκοποὺς, ἄσχετους ἀπὸ τὴν ἔννοια τοῦ χώρου. Παράλληλα καὶ τὸ ἐμπόριο τῶν βιβλίων εἶδε ἐγκαίρως τὶς τεράστιες ὠφέλειες τὶς ὁποῖες μποροῦσε

νὰ προσπορισθεῖ ἀπὸ τὶς ἐφαρμογὰς τῆς φωτογραφικῆς στὸν τομέα του, καὶ τὶς ἐκμεταλλεύθηκε λαμπρά.

Ἐμεῖς, τώρα, σ' αὐτὰ τὰ πράγματα, δὲν ἔχουμε λόγο νὰ αὐτοσχεδιάζουμε, οὔτε νὰ περιμένουμε ἀπὸ τὴν λιγοστὴ πείρα μας νὰ μᾶς ὁδηγήσει στὶς ἀσφαλέστερες λύσεις τῶν προβλημάτων μας: ὅ,τι χρειάζεται εἶναι νὰ ξέρουμε τὸ τί γίνεται καὶ νὰ τὸ προσαρμόζουμε στὶς εἰδικὲς ἀνάγκες μας. Μιὰ τέτοια προσαρμογὴ θὰ εὐχόμεον νὰ γίνεῖ κανόνας ἀναφορικὰ μὲ τὶς σειρὲς τῶν παλαιῶν περιοδικῶν μας. Δὲν πρωτοτυπῶ: βλέπω τί γίνεται στὸ ξένο ἐμπόριο τῶν παλαιῶν περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων, καὶ σκέπτομαι ὅτι θὰ εἴταν σκόπιμο νὰ ἐκάναμε κάτι ἀνάλογο καὶ ἡμεῖς γιὰ νὰ δημιουργήσουμε εὐνοϊκοὺς ὁρους μελέτης τῶν παλαιῶν μας περιοδικῶν, τὰ ὁποῖα, ὅπως γνωρίζουν ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ θέματα αὐτά, εἶναι ἀπὸ τοὺς κυρίους φορεῖς γιὰ τὴν γνώση τῆς παιδείας μας στὰ χρόνια ἀντίστοιχα τους.

Ὁ τρόπος εἶναι αὐτός: ξεκινώντας ἀπὸ τὶς πιὸ πλούσιες, σὲ σειρὲς συγκεκριμένων περιοδικῶν, Βιβλιοθήκες νὰ γίνεῖ ἡ ἀναγκαία φωτογράφιση τῶν περιοδικῶν αὐτῶν. Ὑστερα σὲ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς μικροταινίες πὺν θὰ ἔχουν σχηματισθεῖ ἔτσι, γιὰ κάθε περιοδικό, νὰ παρεντεθοῦν τμήματα ἀπὸ μικροταινίες ἄλλων τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ, παρμένα ἀπὸ διάφορες ἄλλες βιβλιοθήκες, μὲ τρόπον ὥστε, τελικά, νὰ ἀπαρτισθεῖ μιὰ ἀκέρια σειρά τοῦ περιοδικοῦ. Θυμίζω ὅτι ὁ πολλαπλασιασμός μικροταινιῶν, ἀρρητικῶν εἴτε θετικῶν, εἶναι εὐκόλος, καὶ ἡ σχετικὴ δαπάνη ἀνεπαίσθητη, σὲ τέτοιον βαθμὸ ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ ἐπιβαρυνθεῖ καὶ μὲ τὴν ἀπόσβεση τῆς ἀρχικῆς δαπάνης γιὰ τὴν πρώτη φωτογράφιση. Οἱ μικροταινίες πὺν θὰ προέλθουν ἔτσι ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ μήτρα, θὰ ἔχουν κιόλας τὸ προσόν ὅτι θὰ εἶναι ἐνιαῖες καὶ ὄχι συγκολλημένες σὲ σύνολα μὲ τὶς παρέμβλητες φωτογραφήσεις ἀπὸ διάφορες βιβλιοθήκες.

Τέτοιου εἴδους δοκιμές, ἀλλὰ μόνο πρὸς τὴν ἀρχικὴ κατεύθυνση, τῆς μιᾶς ταινίας πὺν εἶναι καμωμένη ἀπὸ πολλὰ τεμάχια, γνωρίζω ὅτι ἔχουν γίνεῖ στὴν Ἑλλάδα μὲ ἐπιτυχία. Θὰ ἔπρεπε ὁμως νὰ συστηματοποιηθοῦν καὶ νὰ γενικευθοῦν. Τελευταῖα ἐβεβαιώθηκα ὅτι ἀπὸ τὰ μεγάλα περιοδικὰ ἢ ἡμερήσια φύλλα τοῦ παλαιοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς διασποράς, ἐλάχιστα εἶναι ἐκεῖνα τῶν ὁποίων βρίσκονται σειρὲς ἀκέρειες. Γιὰ τὰ περισσότερα, δὲν γνωρίζουμε καν τὴν ὑπαρξὴ ἔστω καὶ διάσπαρτων φύλλων πὺν νὰ ἀπαρτίζουν σειρὲς. Ἐτσι, ἡ ἀνάληψη μιᾶς τέτοιας προσπάθειας, ἐκτὸς πὺν θὰ ἀπέδιδε στὶς μελέτες

μας όλον τὸν πλοῦτο τῶν γνώσεων τὸν ὁποῖο περιμένουμε ἀπὸ αὐτήν, θὰ συντελοῦσε καὶ σιὴν ἀνίχνευση φύλλων πὸν λανθάνουν. Ἀπὸ συζητήσεις τὶς ὁποῖες ἔτυχε νὰ κάνω ἐπάνω στὰ θέματα αὐτὰ μὲ μέλη τοῦ ΟΜΕΔ ἐβεβαιώθηκα ὅτι ὁ Ὅμιλος θὰ ἔδειχνε προθυμία στὸν συντονισμό ἐνὸς ἔργου ἐπάνω σιὴν γραμμὴ τὴν ὁποία ὑπέδειξα ἐδῶ.

Κ. Θ. Δημαρᾶς

Η ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Les Etudes Sud - Est Européennes en Roumanie. Guide de documentation avec une introduction de Virgil Cândea. Bucarest 1966. 8°. Σελ. 265 (πολυγραφημένες).

Ἡ Διεθνὴς Ἑνωσις Σπουδῶν Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης ἔκρινε ἀπαραίτητο νὰ περιλάβῃ στὸ πρόγραμμά της τὴ σύνταξη ἐπιστημονικῶν ὁδηγῶν καὶ καταλόγων σχετικῶν μὲ τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὁργανισμοὺς καὶ τὰ ἀνώτερα πνευματικὰ ἰδρύματα τῶν χωρῶν τῆς ΝΑ. Εὐρώπης καθὼς καὶ μὲ τὶς ἔρευνες στὸν τομέα τῶν νοτιοανατολικῶν σπουδῶν. Ἀκριβῶς ἡ παραπάνω ἐργασία ἀνταποκρίνεται σ' αὐτὸ τὸ αἶτημα καὶ παρέχει μιὰ λεπτομερῆ καὶ κατατοπιστικὴ εἰκόνα τῶν βαλκανικῶν σπουδῶν σιὴ Ρουμανία. Ἀλλὰ ὁ «Ὁδηγὸς» αὐτὸς δὲν ἀπενθύνεται μόνον στὸν εἰδικὸ μελετητὴ τῶν προβλημάτων τῆς ΝΑ. Εὐρώπης: παρουσιάζει γενικότερα τὴ σημερινὴ κατάσταση καὶ τὴ δραστηριότητα τῶν ἀνωτάτων πνευματικῶν ἰδρυμάτων καὶ τῶν κέντρων ἐρεῦνης τῆς Ρουμανίας σ' ὅλους τοὺς ἐπιστημονικοὺς κλάδους.

Ἀναλυτικότερα, τὸ πρῶτο μέρος τοῦ βιβλίου (σελ. 7-164) ἀναφέρεται σιὴν ἀνωτάτη ἐκπαίδευση (σελ. 7-35), στὰ ἰνστιτοῦτα καὶ κέντρα ἐρεῦνης (σελ. 37-61), σιὶς ἐπιστημονικὲς ὁργανώσεις (σελ. 63-77), στὰ Ἀρχεῖα καὶ τὶς Βιβλιοθῆκες (σελ. 79-114), σιὶς συλλογές καὶ τὰ μουσεῖα (σελ. 121-164), παρέχοντας τὸ ἱστορικὸ, τὴ διάρθρωση, τοὺς σκοποὺς καὶ τὴ δραστηριότητα κάθε ἰδρύματος. Ἀπὸ αὐτὰ σημειώνουμε ἰδιαίτερα τὸ Ἰνστιτοῦτο Μελετῶν ΝΑ. Εὐρώπης (σελ. 41), πὸν ἰδρύθηκε στὰ 1963 καὶ περιλαμβάνει τέσσερα τμήματα: α) Ἱστορία καὶ Ἀρχαιολογία, β) Γλῶσσα καὶ Λογοτεχνία, γ) Ἐθνογραφία, Λαογραφία καὶ Τέχνη, δ) Οἰκονομία, Κοινωνιολογία καὶ Δίκαιο τῶν λαῶν τῆς ΝΑ. Εὐρώπης, ἐκδίδει δὲ τὸ